

Cap escola invisible

**Guia municipal per
una preinscripció
sense segregació
escolar**

Guia municipal per una preinscripció sense segregació escolar

Primera edició: març de 2026
Autora: Maria Seguro
Disseny i maquetació: Albert Pérez
Il·lustració: Quepo
© Fundació Jaume Bofill, 2026
Girona, 34, interior
08010 Barcelona
fbofill@fundaciobofill.org
fundaciobofill.cat

Creiem que el coneixement s'ha de compartir.
Per això fem servir una llicència Creative Commons
Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0), llevat que
en algun material indiquem el contrari. Us animem a
copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els
continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol
finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que
reconegueu l'autoria de la creació original.

Introducció: els centres educatius invisibilitzats, un repte municipal

De l'estigma a la segregació escolar: una espiral que es pot trencar

A Catalunya hi ha **molts centres invisibilitzats a les portes obertes**, on gairebé no assisteixen famílies noves més enllà de les que ja hi estan vinculades. Quan les famílies no visiten determinats centres sovint és perquè els han descartat abans de conèixer-los **a partir de rumors, estigmes o informació parcial**. Aquest fenomen té greus conseqüències en cadena:

1

Es consolida la imatge

pública del centre com a opció menys considerada, i **revertir-la costa cada vegada més**.

2

La tria esdevé més desigual:

hi ha famílies que no arriben a conèixer tota l'oferta de la seva zona i descarten opcions per avançat.

3

Es cronifica la **baixa demanda**

al centre, que queda més exposat a places vacants i a la inestabilitat de l'oferta. Tenir moltes vacants incrementa la possibilitat de rebre més matrícula viva, que acostuma a ser d'alumnat més vulnerable.

Un problema de xarxa, no d'un únic centre

Les portes obertes “desèrtiques” no són un problema d'un sol centre, són un repte de municipi i de sistema. Quan any rere any hi ha escoles descartades d'entrada, cal **revisar com el municipi planifica la seva oferta** educativa –quantes places hi ha i a quins centres– i **com organitza les condicions que orienten la tria**: com es presenta l'oferta, amb quins canals d'informació i acompanyament, com s'ordenen les portes obertes i sessions informatives i com s'evita la competència entre centres.

Amb coordinació amb el Departament d'Educació i Formació Professional, els ajuntaments poden garantir que les famílies coneguin tots els projectes educatius abans de triar, promoure una tria informada i reduir l'impacte dels estigmes en la decisió. És a dir, poden **convertir el moment de la preinscripció en una oportunitat per combatre la segregació escolar**.

L'objectiu no és millorar la demanda d'un centre aïllat, sinó reduir la segregació del conjunt del municipi, per això aquestes mesures requereixen voluntat política i **apostar per una xarxa educativa municipal més equilibrada**.

Per a què serveix aquesta guia?

L'objectiu d'aquesta guia és **orientar la presa de decisions dels ajuntaments** per reduir la segregació escolar, especialment en el període de portes obertes i preinscripció. Detalla criteris i mesures per **afavorir una distribució equilibrada de l'alumnat** entre centres del municipi.

La guia recull i tradueix en orientacions operatives les **recomanacions del Síndic de Greuges** en matèria de segregació escolar, el **Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya** (2019), la **normativa vigent d'admissió i escolarització** (incloent-hi el Decret 11/2021) i **experiències locals** que han mostrat resultats positius.

Com s'ha de fer servir?

Proposa mesures **pertinents per a municipis molt diversos** (per mida, condicions residencials o nivells de complexitat). Ara bé, el seu desplegament **ha de tenir en compte l'ecosistema educatiu local**: xarxa i capacitat dels centres, zonificació i mobilitat, governança municipal (OME i/o Comissió de Garanties), patrons de demanda i possibles estigmes o desequilibris previs. Per això **ofereix un marc comú de decisions i un ventall d'actuacions adaptables**, que cal concretar amb criteris i calendaris ajustats a cada realitat.

Focus específic: preinscripció i condicions de tria de les famílies

Aquesta guia se centra sobretot en mesures per **garantir que durant les portes obertes i la preinscripció totes les famílies disposin d'informació accessible, completa i comparable** sobre l'oferta educativa. També que aquesta informació i els missatges de ciutat no reforcin estigmes ni desequilibris. L'objectiu és afavorir que els centres amb més complexitat siguin coneguts i considerats en peu d'igualtat dins el ventall d'opcions del territori per **crear condicions de decisió més equitatives**.

Una idea de fons: dessegregar vol dir reequilibrar en dues direccions

La segregació escolar es redueix quan es produeixen dos moviments complementaris:

- 1. Que l'alumnat vulnerable s'escolaritzi també en centres sense molta complexitat.**
- 2. Que l'alumnat amb més capital social i cultural arribi també a centres amb més complexitat.**

Els darrers anys, **les polítiques de detecció de vulnerabilitat i de reserva de places han contribuït a avançar en el primer moviment**. Tot i que encara tenen marge de millora, ja comencen a reforçar la corresponsabilitat de més centres i a afavorir una composició més diversa en una part de la xarxa.

Tanmateix, **l'arribada sostinguda d'alumnat benestant a centres d'alta complexitat és encara molt poc freqüent** i més difícil de consolidar. Per això aquesta guia posa l'accent en com organitzar portes obertes, comunicació i criteris de ciutat que ajudin a ampliar la demanda real dels centres amb més complexitat, sense perjudicar l'equilibri global del municipi.

Nota: aquesta guia no substitueix les instruccions i criteris del Departament d'Educació i Formació Professional. Convé contrastar dubtes o situacions sensibles amb inspecció, serveis territorials o els serveis jurídics de l'administració competent.

Set mesures municipals contra l'estigmatització dels centres educatius

1

Una Oficina Municipal d'Escolarització potent i estratègica

2

Una oferta escolar ajustada al padró municipal

3

Zones educatives que trenquin la segregació residencial

4

Oferta singular en centres amb més complexitat

5

Portes obertes en xarxa i sense competència

6

Promoure una tria informada i sense estigmes

7

Acords de municipi per desplegar mesures contra
la segregació tot l'any

La invisibilitat d'alguns centres educatius és sovint el punt final d'un procés que no comença al centre sinó abans, **amb l'organització escolar del municipi**. Les famílies no trien en el buit, sinó dins d'un marc d'escolarització (quines places hi ha, on hi ha oferta, quina informació circula, quins missatges es repeteixen al barri) i, després, el procediment d'admissió adjudica una plaça o una altra segons la disponibilitat i els criteris.

Si no hi ha un lideratge clar del procés des de l'administració (és a dir, algú que el coordini amb una mirada de conjunt), **si la planificació de l'oferta no permet considerar tots els centres, si la informació no és clara i si no hi ha un acompanyament proactiu a les famílies**, algunes escoles poden quedar fora del “radar” i la seva demanda cau, encara que tinguin un bon projecte.

Aquestes dinàmiques de descart i d'estigmatització es reforcen quan no hi ha acords locals perquè els centres es vegin com una xarxa compartida, no com a competidors, ni una cultura de vincle entre etapes (infantil–primària–ESO) que ajudi les famílies a fer transicions amb informació i confiança.

Amb aquest marc de competició, **les famílies acaben prenent decisions condicionades pels prejudicis i per la por d'“equivocar-se”**, i el municipi pot incrementar la segregació escolar.

Disposar d'una Oficina Municipal d'Escolarització potent i estratègica contra la segregació escolar

Què és una OME i per què és rellevant?

Una Oficina Municipal d'Escolarització (OME) és un **instrument de col·laboració entre l'ajuntament i el Departament d'Educació**, previst al Decret 11/2021 sobre el procediment d'admissió. Es creen amb l'acord entre la direcció dels Serveis Territorials i l'ajuntament i poden ser supramunicipals, per agrupació de municipis.

Són un referent d'atenció, informació i orientació a les famílies, juntament amb els centres, als procediments d'admissió i, des d'una perspectiva d'equitat, la Generalitat les situa en tres àmbits clau: **detecció d'alumnat vulnerable, definició de zones educatives i reserva de places i suport a la distribució equilibrada**, a través de les Comissions de Garanties d'Admissió.

Avui **encara hi ha municipis que no disposen d'OME** o que li assignen un funcionament limitat. Disposar d'un dispositiu estable d'orientació i acompanyament és especialment rellevant en municipis amb segregació o amb centres amb baixa demanda, perquè permet desplegar amb més garanties polítiques municipals d'escolarització equilibrada.

Quines són les funcions d'una OME contra la segregació escolar?

- **Redueix asimetries d'informació sobre els centres educatius.** Garanteix informació clara, comparable i accessible sobre l'oferta educativa i el procediment d'admissió, impulsa campanyes informatives més enllà dels estereotips i alinea els missatges de la xarxa d'escolarització.
- **Promou l'escolarització equilibrada amb mesures de detecció de vulnerabilitat, assignació equilibrada i planificació ajustada de l'oferta.** En coordinació amb la Inspecció educativa, contribueix a detectar alumnat amb necessitats especials i a derivar-los de manera adequada, tant durant la preinscripció com al llarg del curs. També a una planificació d'oferta amb criteris d'equitat.
- **Acompanya les famílies vulnerables durant l'escolarització.** Activa canals per arribar a famílies que no utilitzen habitualment els circuits formals (coordinació amb 0-3, padró i accions informatives) i és el seu referent durant l'escolarització (els informa dels seus drets i preveu accions específiques d'acompanyament per garantir la seva inclusió, entre d'altres).
- **Dona estabilitat a l'acció municipal contra la segregació escolar.** Garanteix que les mesures es despleguin de manera sostenible i abastable a la Comissió de Garanties i als altres òrgans d'escolarització –especialment quan hi ha canvis en els actors institucionals– i impulsa acords locals i iniciatives de transparència amb els centres educatius.

En absència d'OME aquestes funcions es poden cobrir parcialment per altres vies, però habitualment tenen menys capacitat d'arribar a totes les famílies i menys continuïtat en el temps.

2

Planificar una oferta educativa ajustada al padró municipal

La **programació de les places escolars ajustada al padró i repartides equilibradament** és una base indispensable contra la invisibilització de centres i la segregació escolar. L'excés de places a la preinscripció suposa un greu risc per a la segregació, ja que es pot produir una fugida de l'alumnat més benestant dels seus barris i una concentració de vacants als centres més vulnerables. Aquestes vacants s'omplen generalment amb més alumnes de fora de termini i matrícula viva, la qual cosa fa incrementar la complexitat d'uns centres educatius que ja són vulnerables.

La davallada de natalitat que estan vivint la majoria dels municipis de Catalunya **pot generar un excés d'oferta si no s'ajusta el nombre de places a I3**. Aquesta sobreoferta redueix els incentius perquè les famílies coneguin tots els centres educatius del seu entorn o posin més d'una opció en el full de preinscripció.

A més a més, **la sobreoferta redueix els efectes que es busquen amb la zonificació**, ja que totes les famílies tenen més possibilitats d'aconseguir plaça en qualsevol centre, al marge que estigui o no a la seva zona de proximitat. Aquesta situació genera vacants que, en la majoria dels casos, s'acumulen als centres més vulnerables, aquells que moltes famílies descarten sense haver conegut els seus projectes educatius a les portes obertes.

Com calcular una oferta ajustada al nombre d'alumnes que s'esperen segons el padró?

Per evitar la **sobreoferta** és molt important programar les places escolars a la preinscripció de forma ajustada i repartida. La previsió demogràfica d'escolarització ha de tenir en compte:

- Els alumnes empadronats
- Els alumnes que cada any es matriculen fora del municipi
- Els alumnes matriculats fora de termini i els que vindran durant la matrícula viva

Tenint en compte això, s'ha de promoure una **planificació conjunta amb els territoris propers** en què es detecti mobilitat d'alumnat per evitar que la sobreoferta del municipi veí acabi generant vacants a la pròpia localitat.

En segon lloc, s'ha de programar les places per matricular els alumnes a la preinscripció, però també **garantir que a cada grup hi ha prou marge per assignar després l'alumnat que arribarà durant la matrícula viva**. És a dir, si un grup oferta el màxim de places possibles en preinscripció i totes s'omplen abans de començar el curs, després no hi haurà llocs disponibles per assignar el nou alumnat que arribarà al llarg dels anys. És per això que la reducció de les ràtios ha de funcionar, a la pràctica, com a una reserva de places per a l'alumnat de matrícula viva. Per preveure-la, s'ha de tenir en compte quants alumnes s'espera que arribin durant el curs els propers anys, tenint en compte tendències d'anys anteriors.

La matrícula viva no sempre és previsible, però els municipis amb un gran volum d'arribades previsiblement **necessitaran moltes places disponibles al llarg dels anys** per fer-ne una distribució equilibrada sense massificar les aules. Aquestes places **no s'han de programar com a places de preinscripció**, ja que es transformaran en vacants que quedaran concentrades als centres més vulnerables. Per evitar la segregació, s'han de programar com a reduccions de ràtio que afectin per igual tots els centres educatius.

Quins instruments es poden fer servir per ajustar l'oferta?

La **reducció de la ràtio per grup té com a objectiu principal facilitar una distribució equilibrada de la matrícula viva** entre tots els centres del municipi. Com a efecte addicional, també pot contribuir a ajustar l'oferta educativa a la demanda real de places, assegurant que el nombre de places disponibles s'adequa al volum d'alumnat.

Perquè la mesura sigui efectiva, **és imprescindible que hi participin tots els centres**, tant públics com concertats (si n'hi ha), assumint la planificació municipal de l'oferta. En aquest sentit, és fonamental que l'ajuntament promogui acords amb el sector concertat que garanteixin la seva corresponsabilitat en les mesures de planificació.

Si la baixada de ràtio no és suficient per assegurar l'ajust de l'oferta, es pot considerar modificar els grups de manera estratègica, amb ràtios desiguals, incorporant també els centres concertats i preveient l'impacte de les decisions sobre la segregació escolar.

En cas que no s'aconsegueixi que tots els centres participin en l'ajust de l'oferta, **convé preveure una reserva de places més elevada en aquells centres concertats que ofereixin a la preinscripció més places que les determinades a la planificació municipal** inicial.

La reserva ha de permetre garantir que, a l'inici de curs, aquests centres incorporin com a mínim la mateixa proporció d'alumnat amb necessitats educatives que la resta de centres del municipi.

Dissenyar zones educatives que trenquin amb la segregació residencial

La **zonificació escolar** (o definició d'àrees de proximitat) és el sistema que divideix el municipi en zones i estableix que cada zona té un conjunt de centres considerats de referència o de proximitat per a les famílies que hi viuen. L'objectiu, en principi, és afavorir l'escolarització de proximitat (poder anar a un centre proper a casa) i ordenar el procés d'admissió: quan una família demana plaça en un centre de la seva zona, acostuma a obtenir més punts per proximitat al barem i, per tant, en situacions en què hi ha més sol·licituds que places, aquesta puntuació fa que les famílies residents a la zona tinguin més probabilitats d'aconseguir la plaça que les que viuen fora.

El Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya i el Decret 11/2021 han situat la zonificació com una pedra angular per combatre la distribució desequilibrada de l'alumnat. La normativa actual **exigeix que la zonificació no sigui un mer reflex de la segregació urbana, sinó un instrument per assolir una escolarització equilibrada**. Cal tenir present que, a Catalunya, la segregació escolar és sovint superior a la residencial, ja que les dinàmiques de tria de les famílies amb més recursos tendeixen a amplificar les desigualtats del territori. Per tant, el Decret obliga a revisar els mapes escolars per evitar que el disseny de les zones reforci l'aïllament dels barris més vulnerables.

El rol de l'ajuntament és decisiu en aquest procés, ja que colidra la planificació a través de les Taules Locals de Planificació Educativa on aporta el coneixement detallat de la realitat socioeconòmica dels barris i la gestió del padró d'habitants. L'ajuntament ha de vetllar per la barreja social, especialment en aquells municipis on barris de gran complexitat es troben a pocs metres de zones benestants. Aquí, la zonificació ha de **trençar aquestes fronteres físiques i simbòliques** per integrar poblacions diverses en una mateixa àrea d'escolarització.

Per garantir una distribució equilibrada de l'alumnat, una zonificació eficaç ha de complir requisits d'heterogeneïtat social interna, agrupant illes de cases amb perfils de renda i nivells d'estudis contrastats. Les zones han de ser **prou àmplies per "barrejar" poblacions diverses, però prou ajustades per preservar el valor de la proximitat geogràfica**. Així mateix, es recomana evitar l'ús de la "zona única" en municipis mitjans o grans, ja que aquest model sovint facilita el *white flight* o fugida de famílies benestants cap a centres més homogenis lluny de casa, deixant així els seus barris amb escoles més complexes que la diversitat del seu veïnat.

4

Activar ofertes singulars per dessegregar centres d'alta complexitat (admissió en grup)

Una oferta singular (també coneguda com a oferta de places singular o grup singular) és una mesura excepcional prevista en el marc de l'admissió que, amb finalitat de dessegregació, **permet facilitar l'entrada en grup de famílies amb perfils socials benestants** (famílies "ordinàries") **a un centre amb elevada complexitat** i amb una concentració d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raó socioeconòmica o sociocultural (NESCD).

El seu objectiu és fomentar una demanda més heterogènia, reduir la concentració d'alumnat vulnerable en un únic centre, avançar cap a una composició més equilibrada i revertir la segregació en aquests centres, generant alhora un impacte positiu en el conjunt de la xarxa municipal perquè contribueix a redistribuir la demanda i a disminuir els desequilibris entre escoles.

Operativament, consisteix a garantir les places necessàries perquè un grup de famílies ordinàries pugui escolaritzar-se conjuntament en aquest centre. Aquesta oferta s'adreça a grups de sol·licitants i té per finalitat **garantir l'admissió de l'alumnat que hagi sol·licitat accedir en grup al centre** d'acord amb aquesta oferta.

Es tracta, a més, d'**una mesura relativament nova que molts territoris estan començant a desplegar**. Més enllà del marc normatiu del Decret, no està desenvolupada mitjançant una resolució específica, de manera que cada Servei Territorial i/o municipi pot concretar les condicions del seu desplegament. Per exemple, establir el nombre mínim o màxim de famílies que s'hi poden acollir, definir quan i com han de formalitzar la sol·licitud, o concretar els criteris operatius per activar-la i coordinar-ne l'aplicació.

És una mesura **complementària a les polítiques estructurals** (planificació de l'oferta, orientació, gestió de la matrícula viva, etc.) i requereix coordinació amb l'administració educativa. En termes competencials, l'autorització formal correspon als Serveis Territorials (que poden activar-la als cursos inicials), mentre que el municipi pot liderar el desplegament operatiu i comunitari perquè la mesura sigui coherent a escala de xarxa.

Finalment, a la pràctica, més enllà de la petició formal, **es demana a les famílies que signin un compromís d'escolarització** per garantir que posaran el centre educatiu en qüestió com a primera opció en el moment de la preinscripció.

Cal tenir en compte que **l'admissió d'aquesta oferta no pot comportar la denegació de cap sol·licitud d'altres famílies** per a places del nivell en què s'hagi creat l'oferta singular.

Quan es donen les millors condicions per plantejar una oferta singular?

Incentivar un grup d'oferta singular és especialment pertinent quan es dona, alhora:

- **Concentració elevada d'alumnat vulnerable/NESCD i/o segregació consolidada.** Els centres educatius susceptibles de rebre una oferta singular han de complir unes condicions de composició social concretes: tenir una concentració elevada de vulnerabilitat en relació amb la seva zona o municipi de referència.
- **Baixa demanda d'alumnat ordinari.** La figura de l'oferta singular serveix per donar seguretat a les famílies que volen fer una sol·licitud en grup. Malgrat que en molts casos ja podrien accedir al centre sense cap estatus diferenciat, per la baixa demanda ordinària, l'oferta singular proporciona un acompanyament intensiu i una seguretat que augmenta els incentius de les famílies ordinàries per triar un centre amb més concentració de vulnerabilitat socioeconòmica.
- **Moment d'oportunitat del centre educatiu per atreure un altre perfil de famílies.** És fonamental que el centre estigui predisposat a acollir aquesta oferta singular i fer accions específiques d'acompanyament (portes obertes privades, atendre dubtes de les famílies, acollir un nou perfil d'alumnes...) i que tingui un projecte educatiu sòlid que pugui despertar l'interès d'aquest grup singular.
- **Una oferta ajustada al padró que incentiva conèixer tots els centres.** En un context d'oferta de places ajustada al nombre d'alumnes esperats les famílies són més propenses a conèixer tots els centres educatius del seu entorn, més enllà de la primera opció que s'han plantejat.

Què pot fer un ajuntament per incentivar l'oferta singular?

Perquè l'oferta singular funcioni com a mesura de dessegregació, l'ajuntament pot impulsar, en coordinació amb Serveis Territorials i els òrgans d'admissió, les accions següents:

- **Proposta de centres que es podrien beneficiar d'una oferta singular**, a partir de dades i coneixement del territori i del moment que viuen els centres educatius.
- **Acord institucional sobre els centres susceptibles de rebre'n**, per exemple reflectit a les actes de la taula local de planificació.
- **Difusió municipal d'aquesta mesura** amb canals que arribin a totes les famílies.
- **Detecció proactiva de famílies** que podrien beneficiar-se'n mitjançant el padró o les escoles bressol.
- **Suport al disseny de visites i portes obertes específiques.**
- **Connexió amb l'ecosistema 0–3 i comunitari** (escoles bressol, equipaments públics...) per identificar grups de famílies ordinàries.

Com és el procediment per engegar una oferta singular?

1. Acompanyament a les famílies en cas que neixi de manera espontània. Una oferta singular pot sorgir de manera espontània a iniciativa de les mateixes famílies, per exemple de famílies amb bon coneixement del sistema educatiu (com ara docents amb fills i filles en edat escolar) o que coneixen experiències prèvies. En aquests casos, sovint són algunes d'elles que lideren el procés, impulsant un primer nucli promotor i obrint la convocatòria a altres famílies. Són aquestes famílies les que acostumen a contactar amb la inspecció educativa i el mateix centre afectat. Fins ara, una part important de les ofertes singulars han estat autoimpulsades, atesa la novetat de la mesura i el fet que els procediments encara no estan plenament estandarditzats.

En altres casos, l'oferta singular neix de la **iniciativa del mateix centre educatiu**, que es posa en contacte amb una escola bressol propera —o amb una escola de primària, en el cas dels instituts— i els exposa l'oportunitat d'activar-la. En aquests casos és clau facilitar al màxim el procés a les famílies (mantenir un contacte proper i continuat, explicar amb claredat les condicions i els terminis i garantir la plaça en els termes establerts). També pot ser necessari organitzar visites al centre o altres accions d'acollida i informació, per assegurar una decisió informada i generar confiança.

2. Detecció de grups de famílies ordinàries que podrien conformar el grup singular, però no coneixen la mesura. L'administració educativa pot identificar i mobilitzar famílies mesos abans de la preinscripció, incloent-hi les escoles bressol municipals i el padró. Es poden detectar famílies amb contactes amb les direccions de les escoles bressol, que podrien haver detectat un grup de famílies que voldria continuar junt a l3, o amb les escoles, en el cas de sisè. També es pot fer una detecció mitjançant el padró i fer arribar cartes o trucades a les famílies. Així mateix, és important informar les famílies de la possibilitat de fer una oferta singular mitjançant tots els canals informatius municipals, com xerrades de preinscripció o en el web municipal, ja que les famílies sense contacte previ amb el procés d'escolarització difícilment coneixeran la mesura si l'administració no els ha informat adequadament.

Per altra banda, **és important preparar la identificació de possibles ofertes singulars des del primer trimestre**; perquè moltes famílies comencen a plantejar-se les seves opcions amb antelació. Arribar tard redueix l'efecte de la mesura.

3. Proporcionar informació clara i expectatives realistes. Explicar les condicions de l'oferta singular, el procediment i els límits de manera entenedora, amb un espai estable de resolució de dubtes i alineament dels missatges entre tots els actors (ajuntament, Inspecció, Serveis Territorials i centres educatius).

4. Coneixement directe del centre. Organitzar visites i portes obertes específiques per a les famílies susceptibles de voler anar al centre en grup. És important que tant el centre educatiu com la Inspecció i l'ajuntament estiguin disponibles per resoldre dubtes de les famílies i puguin donar una resposta coordinada a les seves inquietuds.

5. Demanar l'autorització als Serveis Territorials, que és l'òrgan que, després de rebre la demanda de les famílies, autoritza el grup singular. És important engegar aquest procés amb temps, perquè la Taula Local de Planificació pugui tenir en compte l'oferta singular en el marc de la planificació de l'oferta educativa. Les Taules Locals de Planificació treballen especialment durant el primer trimestre del curs i arriben a acords formals entre desembre i gener, habitualment, després de compartir la seva planificació amb les Comissions de Participació.

- 6. Acompanyament de les famílies un cop estan en el centre educatiu:** detectar satisfacció i, si cal, impulsar noves ofertes singulars els anys posteriors per garantir que el canvi de composició social és sostenible.

Oferta singular

OFERTA SINGULAR

Per afavorir l'equitat escolar i en el marc de l'article 61 del Decret 11/2021 de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, per al proper curs 2026-27 els centres que poden rebre grups d'oferta singular són:

- **A I3:**
- **A 1ESO:** l'Institut

Amb relació al nombre de membres d'un grup singular:

- **A I3,** el nombre mínim de membres d'un grup singular serà de 4, excepte els centres d'una línia, que serà de 3. En termes generals, s'estableix com a nombre màxim de membres el 50% de les places ordinàries ofertes calculades sobre ràtio 20 per grup.
- **A 1ESO,** el nombre de membres estarà comprès entre 4 i el 50% de les places ordinàries ofertes per grup

La sessió informativa sobre grups singulars serà el 21 de gener a les 18 h a la Sala d'Actes de l'Institut Lluís de Peguera.

Les sol·licituds es podran presentar a l'oficina de l'OME del 22 de gener al 3 de febrer, ambdós inclosos. Podeu sol·licitar el document model per correu electrònic a

Exemple de difusió: El web de l'Ajuntament de Manresa publica els criteris per constituir una oferta singular i els centres susceptibles de rebre-la.

Redissenyar les portes obertes en clau de xarxa escolar municipal, no de competència

Les jornades de portes obertes són **trobades, visites o sessions informatives que els centres organitzen abans de la preinscripció** perquè les famílies puguin conèixer com funciona el centre, quins serveis ofereix i quin és el seu projecte educatiu. Habitualment, es produeixen el mes previ a la preinscripció.

Des d'una perspectiva d'equitat, són una peça delicada del procés d'admissió: **poden ajudar a trencar estereotips** i ampliar opcions reals de tria, **però també poden convertir-se en una dinàmica de competència** que accentua diferències i, amb això, alimenta la segregació.

En el marc del Decret 11/2021 d'admissió, els centres han de garantir igualtat d'accés, no discriminació, i també la veracitat de la informació que reben les famílies. No poden condicionar l'admissió ni cobrar per ensenyaments gratuïts (les activitats i serveis no lectius, si existeixen, han de ser voluntaris). Això dona base normativa perquè les portes obertes (i tota la comunicació associada) siguin un espai d'informació pública, comparable i no selectiva.

Les portes obertes, per tant, han de garantir un accés equitatiu a la informació i facilitar que les famílies puguin conèixer més d'un centre abans de la tria.

Què pot fer l'ajuntament per promoure unes portes obertes que no reforcin els prejudicis?

- 1. Establir la importància de conèixer tots els centres com a consigna de l'OME** abans de sol·licitar una escola i traslladar-ho així a les famílies.
- 2. Oferir portes obertes territorials** (per municipi o zona a les localitats grans). Primer, es pot presentar conjuntament l'oferta en un espai municipal i, després, organitzar rutes de visita als centres.
- 3. Un calendari municipal sense superposicions** d'horaris per maximitzar la possibilitat de visitar més d'un centre.
- 4. Reunir totes les direccions per alinear missatges en clau de confiança en la xarxa** educativa. Definir un marc de missatges municipals comuns, amb el relat que tots els centres són confiàbles i tenen projectes de gran valor i que els alumnes estan molt ben atesos a tots els centres de la xarxa escolar. Apostar per visibilitzar elements comuns, el que és compartit entre totes les escoles.
- 5. Donar suport específic a centres amb una demanda fràgil.** En primer lloc, augmentar la visibilitat del seu projecte educatiu i els seus punts forts als canals municipals per corregir desavantatges. En segon lloc, col·laborar amb els centres per millorar el format i els canals de portes obertes més enllà del període de preinscripció.

Liderar una campanya municipal per a una tria informada i reduir estigmes

L'ajuntament pot **assumir un paper de lideratge actiu en la campanya de preinscripció**, entenent que la seva funció no és només administrativa, sinó que té un rol cabdal per **desmuntar prejudicis** i afavorir l'escolarització equilibrada. El consistori té la capacitat institucional per anar més enllà de les jornades de portes obertes de cada centre —les quals sovint reproduïxen lògiques de competència— i plantejar una campanya que posi en valor el conjunt de la xarxa escolar i doni tranquil·litat a les famílies. Aquest lideratge ha de servir per trencar la visió atomitzada de l'oferta escolar i transmetre a les famílies la confiança que la qualitat del sistema està garantida en qualsevol dels centres que integren el Servei d'Educació de Catalunya.

Quines mesures pot fer un ajuntament durant la campanya de preinscripció?

- 1. Garantir que els seus materials de difusió contribueixen a desmuntar estereotips i destacar el valor de tots els centres.** És important disposar d'un punt d'entrada únic (un web municipal, un tríptic) que expliqui el procediment d'admissió i presenti tots els centres amb un format homogeni. Aquests materials, més enllà de donar la informació descriptiva dels centres, poden contribuir a estendre un missatge d'equivalència de valor. Per exemple, no diferenciar els centres per colors o logotips segons la titularitat, pública o concertada, sinó presentar tota l'oferta de forma integrada sota una mateixa imatge gràfica que reforci la idea de xarxa compartida. Els materials han de posar l'èmfasi en el mínim comú denominador de qualitat i en els projectes municipals que es desenvolupen a totes les escoles, per tal de reduir l'estrès de la tria.
- 2. Accions informatives segmentades per arribar a tot el teixit social i compensar les desigualtats en l'accés a la informació.** Per exemple enviar cartes personalitzades que posin en valor l'escolarització de proximitat o fer xerrades informatives conjuntes on participin diverses direccions de zona per oferir una visió sistèmica de l'oferta. Per a les famílies en situació de vulnerabilitat, cal aplicar estratègies de "porta a porta" o trucades telefòniques per assegurar que coneixen els seus drets, com ara la reserva de places i les "motxilles econòmiques".
- 3. Organitzar xerrades informatives conjuntes abans de la preinscripció.** Una bona estratègia és organitzar una o diverses xerrades des de l'ajuntament amb la col·laboració de la Inspecció per informar les famílies que faran la preinscripció sobre com és el procés, quins aspectes tenir en compte, etc. Aquestes xerrades es poden celebrar **en un espai neutre i proper per a tota la ciutadania**, com una biblioteca, i es poden fer servir com un espai on trencar estereotips. Per aconseguir aquest efecte, cal remarcar la qualitat de tots els centres educatius i que els infants i adolescents estaran bé en qualsevol de les opcions disponibles. Així mateix, es pot **convidar algun pare o mare de les escoles** perquè expliquin la seva experiència personal en la tria de centre d'una manera més propera. L'efecte dessegregador es multiplica si es tria un progenitor carismàtic dels centres més vulnerables, que sàpiga explicar què és el que li agrada del seu centre i com es va sentir en el moment de la tria. Aquesta actuació **ajuda a trencar estereotips sobre el perfil de famílies** que acudeixen a alguns centres. En el cas de la secundària, aquesta exposició la pot fer un alumne de l'institut.
- 4. Promoure el vincle entre les escoles bressol, les escoles i els instituts per afavorir que les famílies coneguin els centres més vulnerables.** Els ajuntaments poden actuar com a "connectors" del territori organitzant espais estables de trobada entre equips directius i docents (0-3/infantil i primària/secundària) perquè comparteixin projectes pedagògics, donar missatges comuns a les famílies i impulsar accions d'informació i acompanyament prèvies a la preinscripció que ajudin a "fer xarxa" i a reduir prejudicis. Així mateix, en el moment de la preinscripció, es poden coordinar visites específiques de les direccions dels centres més vulnerables o, fins i tot, de famílies o alumnes d'aquests centres que puguin explicar la seva experiència positiva.

Aquesta actuació té especial valor en el cas que hi hagi famílies d'una oferta singular passada, que poden compartir amb els pares i mares de l'escola bressol o l'escola la seva experiència més enllà dels prejudicis. Aquesta mesura és **especialment recomanable quan hi ha una bressol propera**, però les famílies més capitalitzades no trien l'escola vulnerable a I3, o quan l'adscripció a secundària "no s'acaba fent" perquè a 6è moltes famílies opten per altres instituts.

5. Convocar una reunió de segona volta per a les famílies que no han entrat en cap de les peticions. Si l'oferta de places ha estat prou ajustada, és habitual que hi hagi algunes famílies que no hagin aconseguit plaça en cap de les opcions que havien triat en un primer moment. Per assessorar-les i acompanyar-les se les pot convocar en grup des de la Inspecció en col·laboració amb l'ajuntament en una reunió presencial en el moment de l'ampliació de peticions. A més d'explicar-los els propers passos, en aquesta trobada se'ls pot explicar quins centres tenen encara vacants disponibles.

Aquesta trobada **és important, perquè fa sentir acompanyades a les famílies en un moment de molt estrès i decepció**. En cas que hagin quedat moltes places en algun centre més vulnerable, es pot convidar la direcció a la reunió perquè expliqui el projecte educatiu o fins i tot fer la reunió informativa en algun dels seus espais. Així, si els agrada, algunes famílies se'ls podran plantejar com a opció o fins i tot fer l'aposta d'apuntar-s'hi en grup.

Pacte local contra la segregació: continuïtat i coherència més enllà de la preinscripció

Impulsar la signatura de pactes de ciutat contra la segregació escolar permet consolidar, en l'àmbit municipal, acords estables sobre la implementació de mesures concretes. Més enllà del Pacte contra la Segregació Escolar a Catalunya (2019), alguns municipis han desplegat **pactes locals que “aterren” les directrius generals al context del territori**. Aquests pactes ajuden a obrir el debat sobre les mesures de dessegregació entre la comunitat educativa, fer pedagogia compartida i, sobretot, establir acords sòlids sobre els quals desplegar polítiques i procediments de manera coherent i sostinguda.

Els acords municipals o pactes de ciutat són compromisos compartits entre actors locals (polítics, educatius i institucionals) que es mantenen en el temps i fixen criteris mínims i objectius comuns en matèria d'escolarització equilibrada. Sovint són el resultat del treball d'una comissió específica creada per construir aquests acords, i parteixen d'una diagnosi breu de la situació del municipi.

En aquest sentit, els pactes locals també **poden néixer en el si de la Comissió de Garanties d'Admissió ampliada** (on participen totes les direccions de centres), **i concretar-se en un protocol d'actuacions**: un paquet de mesures tècniques, operatives i verificables, però compartides i consensuades pels agents implicats. Igualment, és habitual que s'impulsin a partir d'una petita diagnosi amb dades que evidencii desequilibris de composició entre centres (p. ex. concentració d'alumnat vulnerable, diferències sostingudes d'índexs de complexitat o distribució desigual de matrícula viva), i que justifiqui la necessitat de desplegar actuacions completes i coordinades.

Perquè aquest treball sigui útil i no generi efectes adversos, **és clau que aquesta diagnosi i el seu tractament es facin sota un compromís explícit de confidencialitat** entre els actors involucrats. L'objectiu és evitar que la informació sobre la composició dels centres traspassi l'àmbit tècnic i acabi alimentant estigmes, prejudicis o narratives de competència que, de fet, poden reforçar la segregació.

A més de concretar mesures i donar-los continuïtat, **el valor afegit d'un pacte local és la conversa estructurada que genera**. En municipis on la segregació escolar no s'ha abordat amb prou detall, el pacte crea un espai monogràfic i legítim per parlar-ne amb profunditat: permet obrir un debat franc sobre causes i conseqüències, alinear expectatives entre actors que sovint operen amb lògiques diferents i desmuntar mites o idees preconcebudes. Aquest procés deliberatiu també afavoreix que l'aplicació de les mesures es visqui com una decisió compartida, cosa que n'incrementa l'acceptació i la sostenibilitat: quan els criteris i els procediments han estat discutits i acordats col·lectivament, és més fàcil que es mantinguin en el temps més enllà de canvis polítics o de relleus en equips tècnics.

Per tal que els pactes no es quedin en la retòrica, **han de concretar-se en mesures tangibles, amb responsables, terminis i indicadors de seguiment.** Aquests acords o pactes han de servir per emmarcar, legitimar i desplegar criteris i procediments com, per exemple:

- Pautes i criteris per a la distribució de la matrícula viva des de la Comissió de Garanties d'Admissió.
- Circuits i indicadors per a la detecció prèvia d'alumnat NESCD i la seva escolarització equilibrada.
- Criteris per a la programació ajustada de l'oferta i la corresponsabilitat de tots els centres del servei educatiu en l'aplicació de mesures.
- Mesures concretes de protecció i de discriminació positiva per als centres més vulnerables (sense traslladar la complexitat a altres centres que ja en pateixen).
- Compromisos operatius dels diferents agents (centres educatius, Departament d'Educació/serveis territorials i ajuntament), amb rols clars i mecanismes de coordinació.
- Organització com a xarxa local i missatges no segregadors en la comunicació pública (incloses les portes obertes), per afavorir una tria informada i una distribució més equilibrada de l'alumnat.

Cap escola invisible

Guia municipal per una preinscripció
sense segregació escolar

